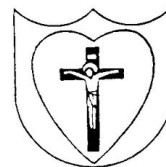

21:a söndagen efter Trefaldighet

Predikan 2023-10-29, distansgudstjänst

Kyrkoherde Sten Rydh, Evangelisk-Lutherska Kyrkan i Sverige

I Guds, Faderns, + Sonens och den helige Andes, namn. Amen.

Bön: Vi tackar dig, käre himmelske Fader att du genom din Son har öppnat vägen till himmelen. Tack för det vissa och trygga ordet om våra synders förlåtelse. Tala till oss genom din helige Ande genom Skriftens ord denna stund. Amen.

Dagens ämne: *Trons fäste*

Epistel: Ef. 6:10-18 *Guds vapenrustning*

Evangelium: Joh. 4:46-53 *Konungsmannens son*

Predikotext: 3 årg. Joh. 10:22-30 *Trons väg till visshet*

Vid den tiden kom tempelinvigningens högtid i Jerusalem. Det var vinter, 23 och Jesus gick omkring i Salomos pelarhall i templet. 24 Då omringade judarna honom och frågade: "Hur länge ska du hålla oss i ovisshet? Om du är Messias, så säg det öppet till oss!" 25 Jesus svarade: "Jag har sagt det till er, men ni tror det inte. Gärningarna som jag gör i min Fars namn vittnar om mig. 26 Men ni tror inte, för ni hör inte till mina får. 27 Mina får lyssnar till min röst, och jag känner dem, och de följer mig. 28 Jag ger dem evigt liv. De ska aldrig någonsin gå förlorade, och ingen ska rycka dem ur min hand. 29 Min Far som gett mig dem är större än allt, och ingen kan rycka dem ur min Fars hand. 30 Jag och Fadern är ett.

Jesus var nu i templet och gick omkring. Man firade tempelinvigningens högtid, på hebreiska Chanukka. Den kallas också ljusfesten. Den firas även idag av judarna, ungefär vid jultiden. Man har då en åttaarmad ljusstake. Den första kvällen tänder man ett ljus, den andra kvällen två ljus, sedan tre ljus och så vidare tills man den åttonde kvällen har tänt alla åtta ljusen i ljusstaken.

Bakgrunden till Chanukka var att den hedniska *Antiochus IV Epifanes* hade vanhelgat templet genom att sätta upp ett grekiskt Zeus-altare på den allraheligaste platsen i templet. Detta kallas *förödelsens styggelse* och omtalas i de apokryfiska mackabéerböckerna. Även profeten Daniel, Jesus och Paulus talar om detta i samband med den yttersta tidens avfall och Antikrist. Det förskräckliga vanhelgandet av templet ledde till att Judas Mackabeus och hans bröder gjorde uppror mot grekerna och så kunde templet återinvigas år 165 f. Kr. Det är till firandet av denna högtid Jesus nu kommer i vår text.

Dagens ämne i evangelieboken är "trons fäste". Predikan indelas därför i följande tre delar.

1. *Trons fäste i GT var offren i templet för folkets synd.*
2. *Trons fäste i NT är Kristus, som offrade sig själv för hela världens synd.*
3. *Trons fäste är också idag Guds löfte i ordet och sakramenten.*

1. Trons fäste i GT var offren i templet för folkets synd.

Templet och det tidigare tabernaklet (det flyttbara tältet) var Gamla Testamentets förebild för Kristus och kyrkan och samtidigt ett löfte om syndernas förlåtelse. Gud

hade lovat folket att särskilt höra alla böner som riktades mot just denna plats. Mose hade först byggt tabernaklet i enlighet med Guds föreskrifter i 2 Mosebok och senare fick kung Salomo bygga templet. Där skulle syndoffret slaktas och blodet stänkas på nådastolen, som var locket på arken. Den stod i det allra heligaste, innanför förlåten som skilde det stora tempelrummet (det heliga) från det allra heligaste. Dit in fick bara översteprästen gå för att offra en gång om året. I arken fanns lagens tavlor, som anklagade folket för deras synder. Men locket på arken, den gyllene nådastolen, dolde lagen och istället kom bockens blod att försona folkets synd som en förebild för Kristi offer en gång för alla. Om detta står det i hebréerbrevet:

Men vi ser Jesus, som en liten tid var lägre än änglarna, nu krönt med härlighet och ära därför att han led döden. Genom Guds nåd skulle han smaka döden i allas ställe (Hebr. 2:9). Detta hopp har vi som ett tryggt och säkert själens ankare som når innanför förhänget. Dit gick Jesus in och öppnade vägen för oss, när han blev överstepräst för evigt, på samma sätt som Melkisedek (6:19). Det var en sådan överstepräst vi behövde, en som är helig, oskyldig, obefläckad, skild från syndare och upphöjd över himlarna. Han måste inte bära fram offer varje dag som de andra översteprästerna, först för sina egna synder och sedan för folkets. Det gjorde han en gång för alla när han offrade sig själv (7:26f).

Det är viktigt att förstå att frälsningsvägen i GT är precis densamma som i NT. Det är inte så att man i gamla testamentet blev frälst genom att hålla lagen. Nej, det var endast genom löftet om den kommande Messias, Kristus, som de troende i GT blev frälsta. Det framhålls ju särskilt att Abraham blev frälst genom tron. Paulus skriver:

Vad ska vi då säga att Abraham fann, vår förfader efter köttet? Om Abraham förklarades rättfärdig genom gärningar, då har han något att berömma sig av – men inte inför Gud. För vad säger Skriften? Abraham trodde Gud, och det räknades honom till rättfärdighet (Rom. 4:1-3).

Templet och offren i templet var till för att visa att ingen förlåtelse kunde ges genom lagen. Offren var därför en daglig och årlig påminnelse om synd och de pekade framåt mot det enda, stora offret som skulle komma genom Messias. När offerdjurets blod stänktes på nådastolen och sedan över folket var detta en förebild för den kommande Kristus, som skulle utgjuta sitt eget blod för hela världens synd. Därför skrev Jesaja om Honom:

Men det var våra sjukdomar han bar, våra smärtor tog han på sig, medan vi såg honom som hemsökt, slagen av Gud och pinad. Han blev genomborrad för våra brott, slagen för våra synder. Straffet blev lagt på honom för att vi skulle få frid, och genom hans sår är vi helade (Jes. 53:4f).

Och i psaltarpsalmen 110 från Davids tid står det:

Du är präst för evigt, på samma sätt som Melkisedek (Ps. 110:4).

Melkisedek var fridens konung, som välsignade Abraham. Löftet om den kommande Messias, förebildad genom templet, offren och prästadömet, var alltså trons fäste i GT. Alla som satte tro till detta löfte blev frälsta. Detta gällde också folk från andra länder som fick höra om löftet, t.ex. skökan Rahab, moabitiskan Rut och den syriske Naaman. För denna frälsnings skull hade Gud utvalt Israels folk, gett dem det utlovade landet och templet som trons fäste.

2. Trons fäste i NT är Kristus, som offrade sig själv för hela världens synd.

I vår text står det om Jesus i templet:

Då omringade judarna honom och frågade: "Hur länge ska du hålla oss i ovisshet? Om du är Messias, så säg det öppet till oss!" (v. 24)

Vi ska lägga märke till att det här inte är människor som är bekymrade för sin synd och som söker frälsning och hjälp hos Kristus. Det är istället otrons människor som kommer med sina krav. De begär att Jesus skall framträda och säga: "Jag är Messias!" De förväntade sig en jordisk konung, som skulle gå i spetsen för folkets frigörelse från romarna. Men Jesus är inte en jordisk konung. Han framträder inte med världslig makt och myndighet, utan med en stillsam undervisning som för de otåliga åhörarna var olidlig. Det ville ha besked omgående, nu! Håll oss inte i ovisshet längre!

På liknande sätt begär många idag att kristendomen – om den är sann och levande – måste gå fram på ett synbart, framgångsrikt sätt. Man kräver stora kyrkor och församlingar och mäktiga väckelsekampanjer och uppmanar de troende att intensivt bedja för att det skall uppstå speciella ting som får människorna att häpna. Denna s.k. "framgångsteologi" kan inte nöja sig med en stillsam predikan av lag och evangelium. Det måste med nödvändighet hända stora och märkliga saker, annars vill man inte acceptera att det kan vara Guds verk.

Men Jesus säger i vår text:

Jag har sagt det till er, men ni tror det inte. Gärningarna som jag gör i min Fars namn vittnar om mig. Men ni tror inte, för ni hör inte till mina får (v. 25f).

Jesus gjorde flera under, det är sant. Han bekräftade sin undervisning med att också bota sjuka, mätta hungrande och uppväcka flera döda. Han gick på vattnet och stillade stormen och han gjorde vatten till vin. Ja, efter att ha dött på korset uppstod han igen på tredje dagen och han for upp till himmelen. Men allt detta gjorde han inte för att väcka sensation och många gånger förbjöd han människorna strängt att tala om de under han utförde. Jesus betonade istället om och om igen att det är hans budskap om synd och nåd och frälsning som står i centrum. Han kom inte för att förändra det yttre livet på jorden, utan för att förkunna det eviga livet och syndernas förlåtelse. Gärningarna han gjorde i Faderns namn var till för att väcka tron i människornas hjärtan. De skulle bli omvända och förtrösta på att Jesus genom att offra sig själv skänker syndernas förlåtelse och evigt liv. Detta är själva trons fäste, Jesu Kristi offer. Han är därmed också Guds rätta tempel. Han säger själv att han talar om sin egen kropps tempel. Genom tron blir vi lemmar i hans kropp och får i hans hjord. Därför säger Jesus vidare i vår text:

Mina får lyssnar till min röst, och jag känner dem, och de följer mig. Jag ger dem evigt liv. De ska aldrig någonsin gå förlorade, och ingen ska rycka dem ur min hand (v. 27f).

Jesus har inte kommit för att bli en jordisk ledare eller för att väcka sensation. Han kom för att människor skulle lyssna på hans röst och bli omvända och så bli får i hans hjord. Den personliga frälsningen och omvändelsen av varje enskild människa är vad Jesus förkunnar. Därför sade han till Nikodemus när han kom till honom på natten:

Den som inte blir född på nytt kan inte se Guds rike (Joh. 3:3).

Jesus talade då till en enda människa om det viktigaste i livet. Han uppmanade inte Nikodemus att gå tillbaka till överstepräster och de skriftlärde för att försöka "få dem med sig" så att man skulle kunna åstadkomma en verklig förändring inom Israels folk. Han talade enkelt och inträngande om dopet och tron och sade:

Den som inte blir född av vatten och Ande kan inte komma in i Guds rike (Joh. 3:5).

Det stora problemet är därför inte de sociala strukturerna eller orättvisan i världen, även om Gud också talar om folkets synd och om straffdomar över hela folk på grund av deras otro. Nej, Jesus talar till Nikodemus om hans personliga synd och nödvändigheten av att en människa blir född på nytt. Jesus vittnade också för Nikodemus om hur detta måste ske när han sade:

Så älskade Gud världen att han utgav sin enfödde Son, för att var och en som tror på honom inte ska gå förlorad utan ha evigt liv. Gud har inte sänt sin Son till världen för att döma världen, utan för att världen ska bli frälst genom honom (Joh. 3:16f).

Så är trons fäste i NT Jesus Kristus själv och hans verk för hela världens synd. Utan tron på Jesus som sann Gud och sann människa kan ingen komma till himmelen. Utan tro på hans offer för hela världens synd kan ingen förlåtelse ges. Utan tro på hans uppståndelse kan ingen människa övervinna synden, döden och helvetet. Utan den enskilda människans tro och omvändelse kan ingen komma in i Guds kyrka, som är Guds rike. Endast den personliga tron leder till himlen.

3. Trons fäste är också idag Guds löfte i ordet och sakramenten.

Jesus säger i vår text:

Jag ger dem evigt liv. De ska aldrig någonsin gå förlorade, och ingen ska rycka dem ur min hand. Min Fars som gett mig dem är större än allt, och ingen kan rycka dem ur min Fars hand. Jag och Fadern är ett (v. 28ff).

Folket kring Jesus ville ha ett omedelbart besked om han var Messias eller ej. Men deras tankar gällde detta livet. Så länge åhörarna är säkra i synden och bara betraktar kristendomen som något yttre, som en väg till ära och framgång, får de inget svar. Men till dem som genom lagen blivit förkrossade förkunnar han löftet om frälsningen och det eviga livet. Det sker endast genom Guds ord och de i ordet innefattade sakramenten. Därför talar Jesus till de bekymrade syndarna med orden:

Jag ger dem evigt liv. De ska aldrig någonsin gå förlorade, och ingen ska rycka dem ur min hand.

Han upprepar detta på många ställen med liknande ord:

Alla som Fadern ger mig kommer till mig, och den som kommer till mig ska jag aldrig visa bort (Joh. 6:37). Ett brutet strå ska han inte krossa, en rykande veke ska han inte släcka (Matt. 12:20).

Det ligger också en stor tröst i orden att Jesus är *ett med Fadern*. Främmande religioner talar bara om Gud (Fadern), men samtidigt lär de ingenting om Kristus, Guds evige Son. Därför har de en felaktig och falsk väg. Men trons fäste ligger just i detta att Fadern och Sonen är ett. Ingen kan komma till Gud om han inte tror på Guds evige Son och hans offer för hela världens synd. Om detta vittnar också den Helige Ande överallt i ordet.

Det är denna tro som på ett stillsamt sätt förkunnas i den sant lutherska kyrkan idag. Där förkunnas att dopet verkligen sker i den Treenige Gudens namn till frälsning och pånyttfödelse också för de små barnen. Där förkunnas att bikten ger en ovillkorlig avlösning i kraft av Guds löfte. Det är därför Gud själv som talar i avlösningen när han genom sin kallade tjänare i ämbetet säger:

Tror du att min förlåtelse är Guds förlåtelse? – Svar: – Ja! I kraft av Guds ord och löfte förlåter jag dig alla dina synder i Faderns, Sonens och den helige Andes namn. Amen. Gå i Herrens frid.

På samma sätt är det Kristus själv som genom sitt ord i den heliga Nattvarden säger:

Tag och ät. Detta är min kropp som blir utgiven för er. Gör detta för att minnas mig ... Denna bägare är det nya förbundet i mitt blod, som blir utgjutet för många till syndernas förlåtelse. Så ofta ni dricker av den, gör det för att minnas mig. (Matt. 26:26ff, Mark. 14:22ff, Luk. 22:19f, 1 Kor. 11:23ff).

Paulus betonar också att vi verkligen skall upprepa detta ofta. Han skriver:

Så ofta ni äter detta bröd och dricker denna bägare förkunnar ni Herrens död till dess han kommer. (1 Kor. 11:26).

Så är vår text idag nyckeln till den himmelska saligheten. Där finns trons sanna fäste.

Amen.

Bön. Lovad vare Gud och välsignad i evighet, som med sitt ord har tröstat, lärt, förmanat och varnat oss. Hans helige Ande stadfäste ordet i våra hjärtan, att vi inte må vara glömska hörare, utan ordets görare, och så dagligen tillväxa i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och bli evigt saliga. Genom Jesus Kristus, vår Herre och Frälsare. Amen.